

Grażyna Gregorczyk
Ewa Kędracka-Feldman

TED otwiera świat

Idee, pomysły nie podlegają ochronie prawa autorskiego... Może dlatego ludzie nie dzielą się nimi tak chętnie? A to przecież hamuje rozwój!

Na szczęście światową karierę robi **TED (Technology, Entertainment and Design)** – niezwykle interesujące przedsięwzięcie poświęcone **ideom wartym upowszechnienia**.

Na TED składają się:

- konferencje,
- TEDx – wydarzenia,
- TED-ed,
- TED-blog.

Przyjrzyjmy się pokrótce tym składowym projektom TED.

Konferencje TED

TED – konferencje naukowe organizowane są przez amerykańską organizację pożytku publicznego *Sapling Foundation*. Jej celem jest popularyzacja – jak głosi motto – „idei wartych rozpowszechniania” (ang. *ideas worth spreading*). Obecnym kuratorem konferencji TED jest Brytyjczyk Chris Anderson, były dziennikarz komputerowy i wydawca.

Pierwsza konferencja, skupiająca przedstawicieli trzech światów: technologii, rozrywki i pro-

Rys. 1. Oficjalna strona TED: <http://www.ted.com>

jektowania, odbyła się w 1984 roku, w zamierzeniu jako jednorazowe wydarzenie. Los chciał inaczej. Od 1990 konferencje odbywają się co roku w Monterey w Kalifornii. Początkowo miały głównie technologiczny profil, ze względu na bliskość Doliny Krzemowej. Obecnie ich tematyka dotyczy także nauki i kultury. Są organizowane w Long Beach i Palm Springs w USA oraz Europie i Azji.

Od czerwca 2006 roku wykłady są udostępniane *online* na licencji *Creative Commons* na stronie WWW oraz kanale YouTube. Do lipca 2010 roku udostępniono ponad 700 wykładów, oglądanych w sumie prawie 300 milionów razy.

Każdy mówca dostaje maksymalnie 18 minut na swoją prezentację. Wśród najważniejszych uczestników-mówców było wielu wybitnych naukowców, polityków, przedsiębiorców i działaczy społecznych, m.in.: Richard Dawkins, Stephen Hawking, Jane Goodall, Bill Gates, Bill Clinton, Naomi Klein, Gordon Brown. Pierwszym Polakiem na konferencji TED był Jacek Utko (luty 2009)¹, który mówił o sztuce projektowania prasy drukowanej, o prawdopodobnym końcu tego medium, o możliwościach wykorzystania prasowego designu w Internecie.

W rankingu 20 najpopularniejszych prezentacji TED (2012), którego wyniki są opisane pod adresem: http://wyborcza.pl/56,75476,12345764,20_najpopularniejszych_wykadow_ze_slynnej_konferencji.html, zwyciężyła, co niektórych zaskoczyło, prezentacja sir Kena Robinsona poświęcona edukacji: „Szkoła zabija kreatywność”. Widać cały świat ma ten problem...

TEDx – wydarzenia

TEDx (*x = independently organized event*) to interdyscyplinarne spotkania organizowane pod marką TED. Ich celem jest umożliwienie lokalnym społecznościom spotkań z ludźmi, których życie i dokonania cechuje pasja, innowacyjność i bezkompromisowość w dążeniu do wyznaczonych celów. To także okazja do wspólnej analizy i dyskusji na temat przedstawianych zagadnień oraz nawiązania nowych, inspirujących znajomości. Spotkania TEDx odbywają się na całym świecie – w Dubaju, Londynie, Amsterdamie.

W Polsce odbyły się m.in. TEDxKraków, TEDxPoznań, TEDxWarsaw i TEDxWrocław, które dały lokalnej społeczności możliwość wspólnej dyskusji na temat przedstawionych zagadnień, obejmujących szeroką tematykę idei uznanych za warte popularyzowania.

Kilka słów o TEDxWarsaw

Pierwsze spotkanie TEDxWarsaw odbyło się 5 marca 2010 roku. Innowacyjne pomysły, nowe technologie, otwarty przepływ wiedzy, to tylko niektóre zagadnienia, które zostały poruszone w wystąpieniach. Konferencja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. W spotkaniu wzięło udział blisko 400 uczestników z Polski i Europy oraz 23 prelegentów. Ponadto serwery obsługujące transmisję *online* zarejestrowały ponad 712 000 połączeń z 57 krajów.

Druga konferencja TEDxWarsaw odbyła się 24 marca 2011 roku w Centrum Nauki Kopernik i była również transmitowana przez Internet. Hasłem przewodnim konferencji było „looking in, looking out”, które należy rozumieć jako poszukiwanie źródeł inspiracji w sobie i otaczającym nas świecie, myślenie poza schematami, rozglądanie się wokół. Spośród mówców z wielkim zainteresowaniem został przyjęty szef kuchni Karol Okrasa, który opowiadał o smakach przeszłości i o tym, jak się je dzisiaj wskrzesza, oraz podróżnicy mówiący o swej wyprawie z Syberii do Indii, którzy odtworzyli szlak z 1941 roku. Wtedy tę trasę pokonał Witold Gliński, młody chłopak z Wileńszczyzny, wywieziony do łagru pod Jakuckiem. Wyprawa miała być hołdem złożonym tym, którym z sowieckiej niewoli wydostać się nie udało. Młodzi podróżnicy opowiedzieli, co w czasie tej drogi odkryli w sobie, czego nauczyli się o sobie samych przez zmaganie z własną słabością i kontakt z innymi kulturami.

Wśród prelegentów pojawiły się tak ciekawe i zróżnicowane osobowości, jak: Wojciech Eichelberger (psychoterapeuta, pionier psychoterapii integralnej w Polsce, komentator i propagator ekologii, feminizmu i zróżnicowania społeczno-religijnego), Marcin Jamkowski (dziennikarz, podróżnik, fotograf i filmowiec), Marcin Kobylecki (producent w studiu *Platige Image*), Mark

¹ Najbardziej utytułowany projektant prasowy w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Zdobywca kilkudziesięciu prestiżowych nagród z zakresu designu prasowego, m.in. wyróżnień najbardziej cenionych: World's Best Designed 2004 (za okładkę „Pulsu Biznesu”) oraz World's Best Designed 2006 (za okładkę estońskiego dziennika „Aripaev”). W Polsce wielokrotnie honorowana Chimera, a także nagrodą Grant Front.

Rys. 2. Aplikacja umożliwiająca odnalezienie spotkań TEDx w pobliżu miejsca zamieszkania (<http://www.ted.com/tedx>)

Krawczyński (architekt i pianista z Sydney), Toshi Nakamura i Ewa Wojkowska (społeczni przedsiębiorcy z Australii, współzałożyciele serwisu internetowego Kopernik – thekopernik.org), Krzysztof Rybiński (ekonomista, były prezes NBP, profesor ekonomii) i Tomasz Sikora (fotograf).

Trzecia warszawska edycja TEDxWarsaw miała miejsce w Multikinie na wiosnę 2012 roku i w opinii jednej z nas, uczestniczącej w tym spotkaniu, nie była interesująca. Cóż, inspirujące idee też mają swój lepszy i gorszy czas...

Zachęcamy Czytelników do uczestniczenia w kolejnych edycjach TEDx, jeśli nadarzy się taka okazja. Warto!

TEDx dla dzieci

Niezwykle interesujące okazują się być TEDx organizowane dla dzieci. Rysunek 3 przedstawia przykład spotkania TEDxSunderland, zorganizowanego przez uczniów w szkole podstawowej. Wystąpienia 9-letnich uczniów koncentrowały się wokół różnych zagadnień: o nauce nurkowania, o pokemonach, o zanieczyszczeniu środowiska naturalnego czy wokół tytułowego „Do czego ślimakom potrzebny jest śluz?”.

Jak w przypadku dorosłych, tak i tu wszystkie wystąpienia dzieci zostały umieszczone w Internecie i można się z nimi zapoznać.

Pomysł organizowania TEDx dla dzieci zawiązał w tym roku także do Polski. **TEDxKids@Kraków** to pierwsza tego typu konferencja w Polsce, na której dzieci mówiły do dzieci. Odbyła się 20 września 2012 w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej **Manggha** i była adresowana głównie do dzieci w wieku 8-12 lat oraz do ich opiekunów. Tematem przewodnim były dziecięce pasje, czyli **PASSION LIVES**. W przerwie dzieci wzięły

Rys. 3. Przykładowy film z wystąpieniem ucznia na spotkaniu TEDx

udział w japońskich podchodach – zabawie przybliżającej kulturę Dalekiego Wschodu.

A może przykład krakowski będzie inspirujący dla kogoś w Warszawie?...

Nowe komponenty TED

TED-Ed to projekt, który służy z kolei do tworzenia wartościowych lekcji, które następnie mogą być rozpowszechniane. Pomysł ten stanowi przedłużenie misji TED. W stale rosnącej bibliotece wideo znajdują się prezentacje, filmy edukacyjne, z których wiele jest wynikiem współpracy uznanych pedagogów i naukowców. Użytkownicy mogą te materiały rozpowszechniać, wykorzystywać je w szkole lub dla własnych celów pedagogicznych i śledzić ich wpływ na świat, klasę lub ucznia.

TED-Blog prowadzony jest przez twórców i animatorów ciekawych przedsięwzięć, organizowanych zgodnie z misją TED. Dzięki wyszu-

kiwarce można odszukać także wpisy dotyczące edukacji.

Podkreślamy jeszcze raz – jest niezwykle ważne, że cały dorobek TED jest dostępny w sieci. Każdy może obejrzeć prezentację z Montrealu, Poznania czy Warszawy. Nieomal każdy może znaleźć inspirację w interesującej go dziedzinie... Nas oczywiście najbardziej interesuje edukacja i nowe technologie. Zakończymy nasz tekst przykładem takiej idei, która bardzo nas interesuje i jest ściśle związana z tematem przewodnim tego numeru „Meritum”.

„Witajcie w otwartym świecie!”

W bogatym zasobie dorobku TED odnajdujemy np. prezentację Dona Tapscotta – znanego kanadyjskiego badacza Internetu oraz wpływu nowych technologii informacyjnych na innowacyjność, znanego z wydanej także w Polsce książki: „Cyfrowa dorosłość: Jak pokolenie sieci zmienia nasz świat”.

Don Tapscott to najbardziej wpływową postać nowych mediów od czasu Marshalla McLuhana. Swoje ostatnie wystąpienie na

TEDx (Montreal 2012) Tapscott zatytułował „Witajcie w otwartym świecie”. Do czego nas w nim przekonuje? Przedstawia otwarty świat, który jest zgodny z czterema zasadami: **collaboration – transparency – sharing – empowerment** (współpraca – przezroczystość, uczciwość – dzielenie się dorobkiem – upodmiotowienie).

Warto zapamiętać te słowa, przyswoić sobie to, co ze sobą niosą... Gdy gwałtowny rozwój technologii powoduje nie mniej gwałtowne otwieranie się świata, te pojęcia są jak koło ratunkowe dla wszystkich, którzy zamierzają dać sobie radę (i to nieźle) ze zmianami.

We wstępie do swojej książki autor napisał: *Żyjemy w niezwykłych czasach – po raz pierwszy w historii ludzkości pokolenie, które dopiero wkracza w dorosłość, może nas nauczyć, jak przygotować świat na przyszłe wyzwania. Wierzę, że jeśli będziemy ich uważnie słuchać i włączać w nasze działania, kultura interakcji i współpracy, którą reprezentują, sta-*

nie się motorem napędowym rozwoju gospodarczego i społecznego, przygotowuje naszą kurczącą się planetę na wejście w bezpieczną, sprawiedliwą i dostatnią przyszłość. Nauczmy się, jak sprawniej unikać niebezpieczeństw i lepiej radzić sobie z zagrożeniami pojawiającymi się wraz z nadejściem nowego medium komunikacyjnego.

Książka zawiera cały rozdział poświęcony wyłącznie modelowi szkoły 2.0. Szczegółowo omawia i prezentuje krok po kroku model edukacji XXI wieku. Przedstawia m.in. wskazówki dla nauczycieli. Oto ich fragmenty:

1. *Nie wprowadzajcie nowych technologii do klasy szkolnej bez przygotowania, z nadzieją, że wyjdzie z tego coś dobrego. Nauka 2.0 polega na radykalnej zmianie stosunków między nauczycielem a uczniami w procesie nauczania. Skoncentrujcie się na zmianach w metodach nauczania, a nie na rozwiązaniach technicznych.*
2. *Przestańcie wyklądać. Nie musicie znać wszystkich odpowiedzi. Poza tym jednokierunkowe przekazywanie wiedzy nie sprawdza się w przypadku tego pokolenia. Niech uczniowie razem z wami tworzą odpowiednie warunki do nauki.*
3. *Pozwólcie uczniom na współpracę. Zachęcajcie do wspólnej pracy i pokażcie, jak dostać się do świata specjalistycznej wiedzy dostępnej w sieci.*
4. *Skoncentrujcie się na uczeniu się przez całe życie, a nie doraźnym przygotowaniu do zaliczenia testu. Liczy się nie to, co umieją w chwili ukończenia szkoły, ale ich potencjał i zaangażowanie do uczenia się przez całe życie. Skoncentrujcie się na nauczaniu ich, jak mają się uczyć – a nie tego, co mają wiedzieć.*
5. *Korzystajcie z nowoczesnych technologii, żeby lepiej poznać swoich uczniów oraz skonstruować dopasowane do ich potrzeb programy nauczania, których tempo można indywidualnie regulować.*
6. *Przy opracowaniu programów edukacyjnych uwzględniajcie osiem cech pokolenia sieci. Pamiętajcie o możliwości wyboru, dopasowania do potrzeb uczniów, transparentności, wiarygodności, współpracy, dobrej zabawy, szybkim tempie i innowacyjności w procesie nauczania. Wykorzystajcie mocne strony kultury i wzorców zachowania pokolenia sieci w nauczaniu przez rozwiązywanie problemów.*

¹ Tapscott D. *Cyfrowa dorosłość: Jak pokolenie sieci zmienia nasz świat*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2010, s. 258-259.

7. *Zmieńcie swój image nauczyciela, profesora i pedagoga. Wy też możecie mówić: „Nie mogę się doczekać rana, żeby wstać i pójść do pracy!”*

Tapscott radzi, aby nauczyciel odrzucił jednokierunkowy styl przekazywania wiedzy – powinien zejść z katedry i zacząć słuchać oraz rozmawiać, a nie wyklądać. Dziś uczniowie naprawdę chcą się uczyć, *ale chcą się uczyć tego, czego muszą się nauczyć i chcą nauczyć się tego w sposób, który najbardziej im odpowiada*. Stąd apel Tapscotta o uczenie interaktywne, o odkrywanie, a nie nauczanie. Wzywa do wspólnej nauki i uczenia się od siebie nawzajem, do zanegowania koncepcji *jednego rozmiaru dla wszystkich* i stworzenia *indywidualnego dopasowania rozmiaru*. Tapscott uważa, że jeżeli ograniczymy się do wprowadzenia komputerów w ramy przestarzałego systemu nauczania, który wciąż opiera się na nauczycielach przekazujących informacje, nie będziemy w stanie wykorzystać całego potencjału technologii edukacyjnej.

To prawdziwe wyzwanie wobec otwierającego się świata. Chcemy je podjąć.

ŹRÓDŁA

1. Wikipedia – wolna encyklopedia, http://pl.wikipedia.org/wiki/TED_%28konferencja%29
2. TEDTalks, <http://www.youtube.com/user/tedtalks-director>
3. <http://ed.ted.com/>
4. Prezentacja Dona Tapscotta, <http://www.youtube.com/watch?v=jfqwHT3u1-8>
5. Kołodziejczyk W. *Siedem kroków w kierunku Szkoły 2.0*, <http://www.edunews.pl/system-edukacji/warto-przeczytac/1213>
6. Ścibior M. *Fenomen 18 minut* [w:] *Niezbędnik inteligenta, Cywilizacja 2.0. Świat po rewolucji informatycznej*, wydanie specjalne POLITYKI nr 8/2011.

Grażyna Gregorczyk jest dyrektorem Ośrodka Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie Ewa Kędracka-Feldman jest nauczycielem konsultantem w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie

*Jestem w tym świecie tylko cieślą, nie architektem.
Na pewno jednak trend,
który ujawnił siłę wynikającą ze współpracy jednostek,
będzie się rozwijał. W tej chwili z Internetu korzysta miliard ludzi.
Wyobraźmy sobie, co się będzie działo,
gdy do sieci włączy się kolejny miliard.
To będzie prawdziwa rewolucja.*

Jimmy Wales – współtwórca Wikipedii